

Itziar Elizondo

Harremanak Hezkuntza Elkarteko kidea

Deserrealitaterantz

Egungo bizimoduaren ezaugarrietako bat dirudi errealitateak -betikoak, garai batean harraskatzen, musukatzen, ukitzen genuen errealitate horrek- nonbaitera alde egin duela.

Konforme, esaldi hori ez da egia boro-
bila, baina badu egiatik zerbait, aurtengo Donostiako Zinemaldian zenbait pelikulak erakutsi diguten bezala...

Garai batean baziren ametsa, paisaia, erakunde eta pertsona gorpuzdunek hornitzen zuten errealtatea. Aldiz, kapitalismo garaikideak baditu tresnak errealtatea deuseztatzeko. Hala, hiritarrek errealtatean beren diruarekin erositako aseguru-zerbitzuak, pentsio-funtsak, dena delakoa, irrealak bilaka daitezke finantza trikimailuen poderioz, zenbait diruren eta enpresaren atzean ez baitago paper errea baino.

Steven Soderbergh horretaz aritzen da "The Laundremat" filmean. Amerikar alargun batek istripu baten ondoren arazoak izango ditu indemnitzazioa kobratzeko aseguru-enpresaren atzean sozietate abstraktuen faltsuke-riak daudelako. Hortik tiraka Panamako *offshore* konpainietara iritsiko gara, non egungo kapitalismo gorbatadunak sekulako diru parranda egi-ten duen egunero Mendebaldeko balizko gobernu demokratikoen baimenarekin. Filtrazio bati esker ja-kin genuenez, Mendebaldeko abera-tsek (tartean, politikariek, enpresa-riek, futbolariek, zinemagileek...) Mossack Fonseca bulegoaren lagun-tzarekin paradisu fiskaletan milioiak ezkutatzen zituzten jatorrizko he-rrialdeetan zergak ez ordaintzeko.

Enpresak eta beraien ardurak lurrundu dira, bai. Aldiz, pertsonen sufrimendua erreala eta solidoa da oso, negar malkoak atera ere ezin diren horietakoa. Langile prekarioak,

autonomo faltsuen etiketapean, dira kapitalismo desmaterializatuaren asmakizun produktiboena.

Ken Loachen "Sorry We Missed You" filmean buruzagia nagusiaren bozeramailea da, ohi bezala, baina nagusia ez da pertsona bat, gailu mugikor baten atzean ezkutatzen den izaki abstraktu bat baizik. Pantaila *boss* horrek pikutara bidaliko zaitu eguneroko helburuak betetzen ez baidituzu. Pelikularen protagonista mezulari bezala lan egiteko mikroenpresari bilakatuko da derrigor, are, mezularitza enpresari furgoneta alokatu edo erostera behartuta dago, eta, eguneko xedeak bete ezean, enpresa indemnizatu beharko du! Gai-xotuz gero ordezkoko bat aurkitu beharko du "lanpostua" ez galtzeko. Lanetik kaleratzerakoan, mezulari autonomia bere porrotaren ardu-

raduna eta, horrenbestez, ez du kalte-
ordainik jasoko. Ekuazio perfektua
beraz: mezulari autonomoak hartzen
ditu arrisku guztiak eta enpresak ete-
kinak.

Deserrealitate moduko zerbait eraikitzen ari dira buru-belarri; kapitalismoak horretan sekulako abiadura hartu du, besteak beste digitalizazioari esker, aurpegirik gabeko sinismenak eta izakiak taxutuz; injustiziak, lotsagabekeriak, desberdinkeriak naturalak bailiran, eta ez pertsona jakin batzuen eta erakunde jakin batzuen ardura. Baina errealtatea burugogorra da eta bizirik dirau oraingoz: eguneroko izerdiek, negarrek eta zinkurinek, algarek, ferrekek eta musuek, oihuek gorpuzten dituzte gure bizitzak, are gehiago prekarioak direnean. •

Langile prekarioak kapitalismo desmaterializatuaren asmakizun produktiboen dira.

GAURÉ